

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler (2-8 Şubat 2023)¹

- 1. Deprem bölgesinde olağanüstü hal kararı, Resmi Gazete’de yayımlandı.** Cumhurbaşkanı Kararına göre, OHAL Anayasa'nın 119. maddesi ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi kapsamında alınmıştır. OHAL; Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da 3 ay süreyle uygulanacaktır.²
- 2. TBB, ödeme güçlüğü çekenlere 6 ay erteleme kararı aldı.** Türkiye Bankalar Birliği (TBB), yaşanan deprem felaketi sonrası yaptığı açıklamada, deprem bölgelerinde yaşanan sorunların hafifletilmesine katkıda bulunulması, bankacılık hizmetlerinin kesintisiz olarak sürdürülmesi ve ihtiyaç duyulacak desteğin sağlanması amacıyla yapılabileceklerin görüşüldüğünü belirterek prensip kararları aldıklarını ifade etmiştir. Bu çerçevede, (i) depremin bölge ekonomisinde yol açtığı olumsuz etkilere maruz kalan, ödeme güçleri olumsuz etkilenen banka müşterilerinin, talepleri halinde, bankalara olan vadesi gelmiş veya 6 ay içinde vadesi gelecek borçlarının vadesinin bugünden itibaren 6 ay sonraya kadar ötelenmesine, (ii) borçların ödenmesinde ve/veya kendilerine finansman olanakları sağlanmasında, müşteri özelinde değerlendirilmek üzere gerekli ek kolaylıkların sağlanması hususlarında üyelere tavsiyede bulunulmasına, (iii) mücbir halin yaşandığı mahalde ikametgâhı/işyeri adresi veya şubede hesabı bulunan müşterilerin kredi risk, kredi ödeme, senet ve çek işlemlerine ilişkin bildirimlerinin, Risk Merkezi mücbir hal düzenlemesi çerçevesinde yapılması hususunda gerekli hassasiyetin gösterilmesi için Risk Merkezi Üyelerinin bilgilendirilmesine ve (iv) felaketten etkilendiklerini, düzenlemelere uygun olarak belgeleyen banka müşterilerinin taleplerini bankalara iletmeleri hususunda kamuoyuna bilgi verilmesine karar verildiği belirtilmiştir.³
- 3. TBB, deprem bölgesindeki ortak ATM’lerden yapılacak işlemlerden ücret alınması yönünde prensip kararı aldı.** Türkiye Bankalar Birliği (TBB), yaşanan deprem felaketi sonrası yaptığı açıklamada, depremden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa illerinde bulunan ortak ATM’lerden yapılacak işlemlerden ücret tahsis edilmemesi yönünde prensip kararı aldığını duyurmuştur. Ayrıca, bankacılık sektörünün depremden etkilenen bölgeleri yakından takip ettiğini ve ihtiyaç duyulacak desteğin sağlanması amacıyla kamu otoriteleriyle işbirliği halinde gerekli çalışmalarını sürdürmeye devam ettiğini belirtmiştir.⁴

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Anayasanın 119 uncu Maddesi ile 2935 Sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 3 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendine Göre Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İllerinde 8/2/2023 Çarşamba Günü Saat 01.00'dan itibaren Üç Ay Süreyle Olağanüstü Hal İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6785). Resmi Gazete, Sayı: 32098. (8 Şubat 2023). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230208-1.pdf>

³ TBB, Depremden Etkilenen Banka Müşterilerine Yönelik Alınan Yönetim Kurulu Kararına İlişkin Kamuoyu Duyurusu (6 Şubat 2023). https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/Dokuman/8894/TBB_KD_060223.pdf

⁴ TBB, Depremden Etkilenen Bölgelerde Yapılacak ATM İşlemleri Hakkında Kamuoyu Duyurusu (6 Şubat 2023). https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/Dokuman/8895/TBB_KD_2_060223.pdf

tepav

- 4. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca (BDDK), Kahramanmaraş merkezli toplamda 10 ili etkileyen depremlerden etkilenen vatandaşlar için mevcut ve yeni kredilerde 6 Şubat'tan itibaren 6 ay boyunca vade ve taksit kolaylığı imkanı tanındı.** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu yaptığı toplantı sonrası Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da meydana gelen deprem felaketi nedeniyle, 06.02.2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, 6 ay süre ile 10 ildeki yeni kullanılacak veya yeniden yapılandırılacak kredilerin vadelerinin "konut, taşıt ve tüketici kredilerine ilişkin sınırlamalar" dahil yönetmeliklerde belirlenen sürelerle tabi olmaksızın ve ödemesiz dönemlerin uygulanması da dahil olmak üzere bankalarca belirlenmesine karar vermiştir.⁵
- 5. SPK, depo şartı uygulamasını kaldırdı.** Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), yaşanan deprem felaketi sonrası yaptığı açıklamasında, aracı kurumların kendi risk politikalarına uygun düştüğü ölçüde ve müşteri talepleri de olabildiğince gözetilerek, kredili işlemler, VİOP ve kaldıraçlı işlemlerle ilgili mevzuatta yer alan hükümlerin esnek bir şekilde uygulanabileceğini duyurmuştur. Esneklik getirilmesine karar veriler uygulamalar şöyle belirtilmiştir: 6 Şubat ve öncesi kredili olmayan bir alım emri nedeniyle müşterinin ödemekle yükümlü olduğu tutarın tamamının veya bir kısmının takas günü itibarıyla tevdi edilmemesi veya söz konusu tutarın takas tarihi itibarıyla müşterinin aracı kurum nezdindeki hesabında bulunmaması", "kredili sermaye piyasası aracı işlemlerinin devamı süresince özkaynak oranının asgari yüzde 35 olması", "kredili olarak alınan ve özkaynak olarak verilen sermaye piyasası araçlarını satarak krediyi kapatma yetkisi ve özkaynak tamamlama bildirimini gönderilmiş müşterinin hiçbir alım emrinin, bildirim gününden özkaynak tamamlanincaya kadar geçecek süre boyunca yerine getirilmemesi", "6 Şubat ve öncesi açılmış VİOP pozisyonlarından kaynaklanan teminat tamamlama çağrılarının kredilendirilememesi", "6 Şubat ve öncesi açılmış Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerine ilişkin pozisyonlara yönelik sürdürme teminatı ve otomatik pozisyon kapatma oranları." Kredili işlemlerle ilgili maddeler 10 Mart'a, VİOP ve kaldıraçlı işlemlerle ilgili maddeler ise 24 Şubat'a kadar esnek bir şekilde uygulanabilecektir.
- 6. TCMB, deprem bölgesindeki firmaların reeskont kredileri ile Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) geri ödemelerinin vadelerinin uzatılmasına karar verdi.** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), yaşanan deprem felaketi sonrası yaptığı açıklamasında, deprem/afet bölgesindeki illerde (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa) kurulu firmaların; (i) 6 Şubat 2023 (dahil) ile 30 Nisan 2023 (dahil) tarihleri arasındaki ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredileri ile yatırım taahhütlü avans kredileri geri ödemelerine 180 güne kadar faizsiz olarak vade uzatımı imkânı tanındığını, (ii) 6 Şubat 2023 (dahil) tarihi öncesinde kullanılmış olan ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredilerine 6 ay ilave ihracat ve döviz kazandırıcı hizmet taahhüdü kapatma süresi verildiğini duyurmuştur.⁶
- 7. TCMB deprem bağış hesaplarına para transferlerine ilişkin basın duyurusu yayımladı.** Yapılan açıklamada meydana gelen depremlere yönelik AFAD ve Kızılay gibi yardım kuruluşları başta olmak üzere deprem bağış hesaplarına yapılan para transferlerinde ücret alınmaması yönünde Türkiye

⁵ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı, Karar Sayısı: 10503. (7 Şubat 2023). <https://www.bddk.org.tr/Mevzuat/DokumanGetir/1159>

⁶ TCMB, Deprem Bölgesindeki Firmaların Reeskont Kredileri ile Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) Geri Ödemelerinin Vadelerinin Uzatılmasına İlişkin Basın Duyurusu (Sayı: 2023-08).

<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Duyurular/Basin/2023/DUY2023-08>

Bankalar Birliği (TBB) ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) üyesi bankalara talimat gönderildiği belirtilmiştir.⁷

- 8. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kahramanmaraş merkezli depremlerin etkilediği bölgelerde ikameti bulunanların, raporlu ilaçlar ve tıbbi malzemelerini bir defaya mahsus reçetesiz temin edebileceğini bildirdi.** Bakanlıktan yapılan açıklamada, depremler nedeniyle Adana, Adıyaman, Kahramanmaraş, Hatay, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Malatya, Osmaniye ve şanlıurfa'da yaşayan vatandaşların, sağlık hizmeti alımlarındaki yaşanacak mağduriyetlerinin önlenmesi açısından birtakım tedbirler alındığı belirtilmiştir. Bu kapsamda afet bölgesinde ikameti bulunan sosyal güvenlik kapsamındaki kişiler, sağlık raporu karşılığında alınacak ilaç ve sürekli kullanılan tıbbi malzemelerini bir defaya mahsus Sağlık Uygulama Tebliği kuralı kapsamında reçetesiz temin edebilecektir. Ayrıca, afet bölgesinde bulunan vatandaşlar, SGK ile sözleşmeli sağlık kurumlarına yaptıkları müracaatlarında muayene katılım payından muaf tutulacaktır. Sosyal güvenlik kapsamındaki kişiler, kurum ile sözleşmeli eczanelerden alacakları ilaçlar ve tıbbi malzemeler için ilaç, reçete ve tıbbi malzeme katılım payı da ödemeyecektir.⁸
- 9. Kamu İhale Kurumu (KİK), Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen illerde 7-17 şubat tarihlerinde yapılacak ihalelerin, ihale tarihinden itibaren 2 hafta sonra aynı saatte yapılmak üzere ertelendiğini duyurdu.** Kamu İhale Kurumu (KİK) tarafından yapılan yazılı açıklamaya göre, Kahramanmaraş merkezli depremlerden (mücbir sebep) etkilenen illerde (Kahramanmaraş, Gaziantep, şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Malatya, Osmaniye, Hatay ve Kilis) yapılacak ihaleler ertelenmiştir. İhale tarihi 7-17 şubat tarihlerinde (bu tarihler dahil) olan ihaleler, ihale tarihinden itibaren 2 hafta sonra aynı saatte yapılacaktır.⁹
- 10. Ülke genelindeki okullarda 13 şubat, afet bölgesindeki okullarda 20 şubat'a kadar eğitim öğretime ara verilmiştir.**¹⁰
- 11. Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu'nun yurt dışında ilaç teminine yönelik yönetmeliği yayımlandı.** Yönetmeliğe göre, yurt dışı ilaç tedarikçileri ilgili yükümlülükleri karşılamak kaydıyla temsilci olabileceklerdir. Beşeri tıbbi ürünlerin temsilcisinin ilgili beşeri tıbbi ürün için yönetmelik kapsamında Türkiye'de yürütülecek faaliyetler için münhasıran tek yetkili olması zorunlu tutulmuştur. Yurt dışından toplu ilaç temini için başvurular Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu tarafından yayımlanan kılavuza uygun olarak yalnızca hastaneler tarafından yapılacaktır. Toplu temin istisna olmak kaydıyla yurt dışından ilaç temini kapsamında herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından kuruma direkt başvuru yapılamayacaktır.¹¹

⁷ TCMB, Deprem Bağış Hesaplarına Yapılan Para Transferlerine İlişkin Basın Duyurusu (2023-09). (6 şubat 2023). <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Duyurular/Basin/2023/DUY2023-09>

⁸ T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Doğal Afet Bölgesinde İlaç Temini ve Reçete Uygulamaları Hakkında Duyuru. (8 şubat 2023). <https://www.csgb.gov.tr/haberler/dogal-afet-bolgesinde-ilac-temini-ve-recete-uygulamaları-hakkında-duyuru-1/>

⁹ Kamu İhale Kurumu, 6/2/2023 Tarihinde Ülkemizde Meydana Gelen Depremlerden Etkilenen İllerde Yapılacak İhalelere İlişkin Duyuru. (6 şubat 2023). https://www.ihale.gov.tr/Duyuru/546/622023_tarihinde_ulkemizde_meydana_gelen_depremlerden_etkilenen_illerde_yapilacak_ihalelere_iliskin_duyuru.html

¹⁰ T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Afet Bölgesindeki İllerde Eğitime 20 şubat'a Kadar Ara Verildi. (7 şubat 2023). <https://www.meb.gov.tr/afet-bolgesindeki-illerde-egitime-20-subata-kadar-ara-verildi/haber/28965/tr>

¹¹ Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumundan: Yurt Dışından İlaç Temini Yönetmeliği. Resmi Gazete, Sayı: 32093. (3 şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230203-6.htm>